Lietuvį pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsosis. Visus žygius paremk kilniu žmoniškumu.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvybės palaikymui darbas—platinimas tautinės spaudos.

LII. METAI. 235 (824) No Telephone: EVergreen 7-7840 BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1939 M., SPALIŲ-OCTOBER 11 D. KAINA 3 CENTAI

New York Public Library 470 Fifth Ave.

ŠIANDIEN

Navatna
Futbolas pafrontėj
Kę reiškia pulti?
Nuobodumas

Av. Inž. A. F. Vasiliauskas-Vymantas

Tie, kurie atydžiau seka dabartinį karą Europoje, nesykį pamislina, kad nors tas karas vistik yra baisus, bet jis kartu ir keistas.

Lenkijoj naciai davė atsakančiai: daužė miestus ir net lauke bedirbančias moteris iš aeroplanų apšaudė iš kulkosvaidžių ir ne vieną iš jų nušovė. Bet kai pažiūri, ką jie tenai daro tame vakarų fronte, tai ištikro viskas atrodo navatna.

Paimkim, kad ir tokį faktą. Iš Remich, Luxemburgo valstybėj, pranešama, kad pereitą sekmadienį Remiche įvyko futbolo rungtynės. Rungtynės ėjo toje vietoje, kur teka žavėjanti Moselle upė, kur eina dabartinio karo mūšiai tarp alijantų ir nacių. Kaip iš laikraščių skaitom, tenai jau daug kraujo pralieta tapo.

Bet pereitą sekmadienį ir prancūzų ir naciai kareiviai, po geroko apsišaudymo per visą naktį iki švintant, pamatę Remicho futbolo komandą žaidžiant, pertraukė susišaudymus ir pradėjo stebėti žaidimą. Po trumpo laiko buvo girdėti ir prancūzų ir nacių šaukimai, lygiai kaip kad publika šaukia per runktynes sporto stadione.

Atrodo, kad nei naciai nei alijantai, ypač kareiviai, kariauti visai nenori.

Žinoma, eilinis kareivis, jei jis savo priešą susitiktų taikos metu prie alaus stiklo, tai be abejonės jie būtų jei ne geri draugai, tai bent geri pažįstami. Tai jis kariauti nelabai nori.

Bet ar kariauti ar ne ir kaip kariauti—priklauso ne nuo kareivių bet nuo generolų ir kitokių "aukštų" žmonių.

Kodėl Hitleris ėjo kaip perkūnija į Lenkijos žemes, o dabar jis kaip ta Darata apie grindį sau peckiojasi.

Mat, Hitleris visgi turi ir gudrumo. Prūsas, kad ir durnas po pietų, ale matyt, Hitleris viską prieš piet apmasto. Jis taip labai nesiima ant alijantų šokti ne dėlto, kad jis jų pribijo. Jei jis būtų alijantų bijojęs tai jis nebūtų šio karo pradėjęs.

Hitleris kaip viesulas nušlavė pusę Lenkijos dėlto, kad jis žinojo, kad jis tai galės padaryti. Lenkijoj nebuvo tokių paibelių, kaip kad Maginot linija ar kitokių biesų. Puolimo taktika Lenkijoj buvo geriausia ir neišvengiama taktika, pagal kurią jis ir turėjo siekti savo tikslą.

O alijantai yra kitas reikalas.

Pulti alijantus reiškia beveik tas pats, kas ir pražutis.

Tai kaip dabar Hitleris gali tikėtis laimėti karą?

O gi, nieko daug nedarant, laukiant. Jis duonos mislina gauti iš ruskio, o nedarant didelių puolimų nereikia daug pinigų išleisti. Gi priešas laukdamas ir nesulaukdamas atsakančios atakos pradeda nuobodžiauti. Tada dingsta visas karingumas, kantrybė ir ūpas eiti pirmyn kaip vėtra. Nuobodumas dažnai sužlugdo armijas greičiau, kaip kad arši ataka. Kas buvo fronte, tas žino apie ką čia rašau: nuobodumas yra pikčiausia kareivio dvasios kirmėlė, kuri ir kūną suėda.

Tai, va, delko Hitleris nesišoka pulti alijantus iš peties.

Tai, va, delko šis karas neigudusiam politikieriui atrodo navatnas.

CHAMBERLAINUI PATIKO VOKIETIJOS IR USSR SUSITARIMAS

Rytprūsių dvarininkai jau pradeda bijoti to "Tavariščiaus" Stalino . . .

NEW YORK, spalių 10 d.—Kai Chamberlainas sužinojo apie nacių ir sovietų susitarimą, tai jis tuojau palikęs visus kabineto narius ir nuėjęs į atskirą kambarį pasiėmė Europos žemėlapį ir ilgai į jį žiūrėjo. Chamberlainas taip rymojo ant žemėlapio keletą valandų.

Kai jis savo apmastymus baigė, tai kitiems ministrų kabineto nariams pareiškė, kad nacių ir sovietų susibičiuliavimas yra geriausias iš visų dalykų kas dabar atsitiko Europoj Did. Britanijos naudai.

Žinoma, ne visi ministrų kabineto nariai taip manė, kaip kad Chamberlain, bet laikas gali parodyti, kad teisybė yra Chamberlaino pusėj, kaip jau nesykį yra atsitikę.

Pirmiausia, pabrėžia Chamberlain, reikia atminti, kad Hitleris niekada negali pasitikėti Stalinu. Jis turės laikyti naujame pasienyj su USSR mažiausia apie 15 ar 20 divizijų geros armijos, kad sykiais Stalinas nemėgintų ir daugiau brolių "atsivaduoti". Tai būtų daugiau armijos šiame rajone, kaip kad vokiečiai laikė kareivių rytų fronte po sumušimo Rusijos 1918 m.

Tai viena. Antra, kai Stalinas su raudonaja armija jau atsikraustė prie pat Rytprūsių, tai taip vadinami rytprūsių junkeriai pradėjo visai be juoko pribijoti to "tavaršČiaus". Sakoma, kad jie net nekenčia Hitlerio užtai, kad jis susidėjo su USSR.

Rytprūsių dvarininkai yra lygiai tokie pat, kaip kad buvusios Lenkijos "unaro" pilni lenkai. Jie nemoka su žmonėm apsieiti. Ko ne ko, bet jie komunistų tai bijo kaip kažinko. Ir jie nebegali stačiai pakęsti to, kad skersai rubežiaus atsirado komunistai, kurie galės prie akmenio pririšę plakatą mesti Vokietijos pusėn.

Vokiečiai, sakoma, niekada nemylėjo Hitlerio. O dabar atsiranda tokių kurie jo nepakęsti pradeda. Šitokie dalykai dažnai pasibaigia revoliucijomis.

Tai štai delko Chamberlainui patiko nacių susibičiuliavimas su sovietais. Mat, tas susibičiuliavimas kaip tik ir gali pražudyti ne tik patį Hitlerį, bet ir visą Vokietiją.

BIULETENIS

SOVIETAI APSUPA SUOMIJĄ

MASKVA, spalių 10 d.—Sovietų Rusija sutraukia dideles jūrų pajėgas Suomijos įlankoj, iš kur labai lengva pasiekti labai svarbius Suomijos strateginius postus. Sovietų raudonoji armija taip pat buvo traukiama pagal visą Suomijos pasienį.

PASAKYS KALBĄ PER RADIJO

PARIS, spalių 10 d.—Premjeras Daladier yra numatęs šiandien pasakyti kalbą per radijo, kuri būsianti labai svarbi sąryšyj su dabartiniu padėjimu Europoj.

ALIJANTAI NEBESUTINKA?

LONDON, spalių 10 d.—Neoficialūs pranešimai sako, kad tarp prancūzų ir britų kilo nesutikimų kaslink Hitlerio pasiūlymo taikytis.

NACIAI VĖL ATMUŠTI

PARIS, spalių 10 d.—Nacių armijos padidintas gyvumas vakarų fronte pradeda pasireikšti stipresniomis atakomis. Naciai puolė prancūzus Saar slėnio rajone, tačiau naciai buvo smarkiai atmušti.

"LAISVĖS STOTIS" VĖL VEIKIA

PARIS, spalių 10 d.—Nors nacių slaptoji policija tvirtino, kad vokiečių nelegali radio stotis, kurios ligi šiol niekas nesurado, buvo jau nutilus, bet šiandien vėl buvo ji puikiai girdima, kurios anounceris smarkiai agitavo nacių armijos karininkus nuversti Hitlerį. Ši stotis įgavo "Laisvės Stoties" vardą, nes ji būdama Vokietijoj gali skelbti ką nori.

VOKIEČIAI BRUZDA

PARIS, spalių 10 d.—Iš Berlyno ateina žinios, kad labai daug vokiečių esą labai nepatenkinti Hitlerio pasielgimu dėl Lenkijos ir susitarimo su USSR, nes jie sako, kad Hitleris atidaręs duris komunizmui laisvai veržtis į vakarus, kuris ir visą Vokietiją prarys.

BELGAI PASIRUOŠIA

COPENHAGEN, spalių 10 d.—Belgai sutraukė gana daug savo kariuomenės pagal Olandijos pasienį, kad jeigu kartais naciai mėgintų atakuoti alijantus per Olandiją — tai mėgintų savomis jėgomis nacius sulaikyti.

ITALIJA PURTOSI

ROMA, spalių 10 d.—Maršalo Italo Balbo laikraštis "Corriere Padabo" teigia, kad Italija purtosi viso to kas yra komunistiška. Laikraštis labai aštriai kritikuoja tuos itališkus laikraščius, kurie po nacių-sovietų sutarties pasirašymo gyrė sovietus. "Corriere Padabo" smarkiai kritikuoja raudonosios armijos vadą Vorošilovą už tai, kad jis skerdė žmones kaip gyvulius ir komunistus išvadina sugyvulėjusiais žmonijos išsigimėliais, kokių dar pasaulio istorijoje dar nebuvo.

JAU 48 KALĖJIME

PARIS, spalių 10 d.—Prancūzijos Deputacijos Kameroj buvo išviso 70 komunistų. Kai vakar dar 7 Kameros nariai buvo suareštuoti, tai dabar, kaip Prancūzijos kariški autoritetai skelbia, esą suareštuota 48 komunistų atstovai.

Penki Kameros nariai įstojo Prancūzijos armijon, 13 atsisakę nuo partijos arba atsisakė stoti į naujai suorganizuotą taip vadinamą liaudies partiją.

Komunistai buvo apkaltinti už palaikymą santykių su naciais.

PABĖGO

MONTEVIDEO, spalių 10 d.—Vokiečių prekybinis laivas "Borkum", kuris karui prasidėjus buvo internuotas čia, išplaukė iš išlaukinio uosto be jokio pranešimo. Trys savaitės atgal taip pat pabėgo vokiečių laivas "Goncenheim". Šitaip karo metu iš uosto be žinios išplaukę laivai skaitomi kaipo jūrų piratų laivai.

ŠVEDIJA MOBILIZUOJA

STOCKHOLM, spalių 10 d.—Švedija pašaukė prie ginklo 20,000 vyrų taip, kad dabartiniu laiku Švedija turės 100,000 vyrų pasiruošiusių stoti kovon. Švedija pareiškė, kad mobilizacija paskelbta dėlto, kad jos kaiminystėj vystosi pavojingi politiniai persiformavimai.

SUSIRŪPINO IR KITI

STOCKHOLM, spalių 10 d.—Tuoj po to, kaip tik buvo gauta žinia apie raudonosios armijos traukimą Suomijos pasienin, Danijos, Švedijos ir Norvegijos delegatai atvyko į Helsinki, kur jie pasitars, kas dabar daryti, kai sovietai pradėjo taip nei iš šio, nei iš to tuos "pakvietimus" siuntinėti visam Pabalčiui.

IR DOMINIJOS ATMETĖ

LONDON, spalių 10 d.—Prancūzijos ir Did. Britanijos dominijos pasiuntė savo pareiškimus metropolijoms, kad jos griežtai atmeta Hitlerio pasiūlymus taikytis, kaip praneša autoritetingi London sluoksniai.

LAIVAI JAU IŠPLAUKĖ

RYGA, spalių 10 d.—Šiandien jau pajudėjo iš Latvijos uostų vokiečių laivai pilni namo grįžtančių vokiško kraujo žmonelių, kurie jaučiasi labai nelaimingi, nes visi vyrai yra tikri, kad jiems reikės traukti į vakarų frontą.

PARYŽIUJE, LONDONE, BERLYNE IR MASVOJE EINA KALBOS APIE NAUJUS TAIKOS SIŪLYMUS ALIJANTAMS

SABOTAŽAS?

SAN PEDRO, Cal., (UP).—USA kreiserio "Arizona" įgula buvo perspėta, kad ji grįžtų atgal į laivą savo pareigoms užimti, nes admiralitetas gavo žinių, kad svetimtaučiai sabotažninkai kėsinasi prieš aukščiau minėtąjį karo laivą.

SOVIETAI GELBĖS NACIUS

MASKVA, spalių 9 d.—Pranešimai iš Maskvos parodo, kad Stalinas daro viską, kad kuo greičiausiai būtų galima pristatyti Vokietijai įvairių karo reikmenų. Tas esą, paaiškėja iš derybų tarp sovietų atstovų ir Lietuvos delegacijos, kuri dabar yra Maskvoje. Sovietai nori, kad Lietuva kuogreičiausiai suteiktų sovietams teisę naudotis Lietuvos pajūriu.

SUAREŠTAVO 35 KOMUNISTUS

PARIS, spalių 9 d. (INS)—Prancūzijos vyriausybė paskelbė, kad 35 komunistai, kurie buvo Deputacijų Kameros nariai, buvo suareštuoti. Karo laikmečio įstatymai numato nekuriems suareštuotiems net mirties bausmę už palaikymą santykių su priešu.

AMERIKOS NACIŲ VADAS IŠPIRKTAS

ANDOVER, N. J., spalių 9 d.—Fritz Kuhn, kuris pirmiau buvo Amerikoje esančios nacių sąjungos pirmininkas, tapo paleistas iš kalėjimo iki teismo už $50,000. Fritz Kuhn apkaltintas už tai, kad jis iš Amerikos nacių fondo pavogęs $14,600. Užstatas už F. Kuhn buvo pakeltas nuo $5,000 iki $50,000 delto, kad policija susekė, kad jis ruošiasi iš Amerikos pabėgti.

LLOYD GEORGE NESUTINKA

LONDON, spalių 10 d.—Pereitojo karo laikmečio Did. Britanijos ministras pirmininkas Lloyd George pareiškė, kad jis organizuosias stiprią opoziciją prieš tuos, kurie sako, kad alijantai turi kariauti ir laimėti karą bet kokia kaina.

"IROQUOIS" JAU LYDI

LONDON, spalių 8 d. (AP).—USA admiralitetas praneša, kad USA keleivinis garlaivis "Iroquois" jau yra lydimas karo laivų į New Yorką.

Nauji Stalino siūlymai Anglijai

SIŪLO PASAULINĘ KONFERENCIJĄ

Prašo Amerikos žemynu valstybių pasiūlyti tris taikos planus

LONDON, spalių 10 d.—Nežiūrint Anglijos ir Prancūzijos vyriausybių pusiau oficialių pareiškimų, kad alijantai negali tartis taikos reikalu su Vokietija Hitlerio siūlomomis sąlygomis, vis dėl to Paryžiuje ir Londone yra įtakingų asmenų grupės, kurios pradėjo dėti pamatus paliauboms ir taikos deryboms.

Iš Paryžiaus praneša, kad Vokietijos diplomatai aplinkiniais keliais bando ištirti galimybes sudaryti atskirtą taiką su Prancūzija, tačiau autoritetingi Prancūzijos sluoksniai sako, kas apie atskirtą taiką su Vokietija negali būti kalbos, tačiau minima, kad jo pasiūbendros taikos.

,Iš Londono ateina pranešimai, kad Stalinas yra šiomis dienomis patiekęs Anglijos vyriausybei naujus siūlymus, kurių smulkmenos nepaduodamos, tačiau minima, kad jis pasiūlymas yra sudaryti sąjungą su Anglija ir Prancūzija, jeigu tos dvi valstybės dabar liausis kariauti.

Šitas Stalino pasiūlymas, esą sukėlęs nerimo Vokietijos nacių tarpe ir todėl nacių vadovybė stengiasi gauti Anglijos ir Prancūzijos sutikimą, bent trims mėnesiams paskelbti paliaubas ir pradėti taikos derybas.

Pagal prancūzų planą taip pat numatoma trims mėnesiams paskelbti paliaubas. Per tą laiką visos neutralinės valstybės, įskaitant Amerikos žemynų kraštus, pateiktų savo taikos siūlymus, kaip pagrindą deryboms, jeigu nepavyktų susitarti dėl pirmų siūlymų, tai būtų pateiktas antras ir trečias, paskutinis. Jeigu visi trys planai nebūtų priimtini, tai kariaujančios valstybės turėtų tęseti karą iki galo.

Jeigu pavyktų susitarti, tai numatoma sušaukti pasaulinę taikos konferenciją, kuri sudarytų naujus planus valstybių santykiams reguliuoti, Tie planai apimtų, prekybą, finansus, politiką, ekonomiją, valstybių santvarkas ir nusiginklavimą.

Viso pasaulio valstybes turėtų garantuoti taiką ir jeigu viena kuri bandytų tą taiką ardyti, tai visos kitos valstybės paskelbtų ekonomines sankcijas ir ją taip izoliuotų, kad ji kariauti regėlėtų.

PIRKS AEROPLANŲ

STOCKHOLM, spalių 10 d.—Kadangi laikai dabar tokie neaiškūs, tai Švedija paskyrė $12,000,000 dolerių pirkimui kariškų aeroplanų. Aeroplanai, greičiausia bus užsakyti Amerikoje.

600,000 VYRŲ ARMIJA

STOCKHOLM, spalių 10 d.—Švedų karo ministerija pareiškė, kad ji galinti pastatyti karo lauke apie 600,000 vyrų armiją.

SUOMIJA PALENGVA MOBILIZUOJA

Suomija niekada nesutiks nusilenkti, jei po to reiks priklausyti kam nors

LONDON, spalių 10 d. (INS)—Trysdešimts raudonosios armijos divizijų kurias sudaro suvirš 450,000 vyrų, tapo sutraukta Suomijos pasienin, kai Suomija pašaukė prie ginklo dar 20,000 rezervistų. Toji armija stovi apie 25 mylios atstu nuo Suomijos rubežiaus.

Sovietų jūrų ir oro pajėgos taip pat sutrauktos Kronstadte beveik visai prie Suomijos teritorijos. O tuo tarpu Suomijos specialus atstovas ruošiasi vykti Maskvon "pasitarimams" su Stalinu. Sovietų ir suomių padėtis pasirodo esanti labai įtempta ir pavojinga. Suomijos užsienių reikalų ministras J. E. Erkko pareiškė, kad nežiūrint kokie bus sovietų reikalavimai, tačiau, **Suomija niekada nesutiks prijungiama prie bet kokios valstybės.**

Suomijos mobilizuotos armijos dalys jau daro labai stiprius įsitvirtinimus visame pasienyj su USSR.

Pranešimas iš Tallino sako, kad 25,000 raudonosios armijos jau traukia į Estijos teritoriją užėmimui postų pagal tik ką nesenai pasirašytą sutartį tarp Estijos ir USSR.

Švedija labai susirūpino esama padėtim. Ji pradeda bijoti, kad sovietai pareikalaus pavesti jai Alando salas Botnijos įlankoj, kur jie tuojau įsirengia jūrų bazes. O tos Alando salos yra visai netoli nuo Švedijos krantų.

Vėliausiomis žiniomis, Suomija vis dar šaukia daugiau rezervistų prie ginklo, kai tuo tarpu specialus Suomijos atstovas Juho Paasakivi išvyko Maskvon. Suomija pareiškia, kad ji šaukia savo vyrus prie ginklo tam, kad ji negali pakęsti raudonosios armijos sutraukimo pagal jos pasienius, kai Suomija visiškai nieko neketina daryti Sovietų Rusijai ir kai dar jokios derybos neprasidėjo.

Britų spauda paskutiniuosius įvykius Pabaltėj nekomentuoja.

ITALIJA NUSIMINĖ

ROMA, spalių 10 d.—Italijos spauda pareiškė nusiminimo, kad Hitlerio pasiūlymas taikytis aiškiai nuėjo niekais. Esą, alijantai nepadės ginklų, pakol Hitleris nepakeis Vokietijos užsienių reikalų politikos iš pagrindų, "La Tribūna" pažymi, kad USA. valdžia oficiališkai nekreipė jokio dėmenio į paskutiniąją Hitlerio kalbą, ypač jo pasiūlymą, kad USA. tarpininkautų, kas būk reiškia, kad USA nesiims tarpininkauti tarp alijantų ir nacių.

IŠVEŠ IR IŠ LIETUVOS

KAUNAS, spalių 10 d.—Apie 15,000 vokiečių, kurie iki šiol gyveno Lietuvoj ir gražiai pragyveno, turėdami gerus biznius, turės taip pat būti išvešti namo, nes taip įsakė Hitleris. Vokiečių perkėlimas iš Lietuvos Vokietijon bus daug patogesnis, nes tą bus galima atlikti geležinkeliais.

ŽUVO 112

LONDON, spalių 10 d.—Britų vyriausybė pareiškė, kad per "Athenia" katostrofą iš viso žuvo 112 žmonių, kurių tarpe žuvo 30 amerikiečių.

LITHUANIAN DAILY UNITY

VIENYBĖ

Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklyne ir užsieniuose:

Metams	$7.00
Pusei metų	$3.75
Trims mėnesiams	$2.00
Vienam mėn.	$0.90

Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje:

Metams	$5.00
Pusei metų	$2.75
Trims mėnesiams	$1.65
Vienam mėn.	$0.75

Visais reikalais adresuokite:
Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.

VILNIAUS PAGROBIMO MINĖJIMAS

Šiemet spalių 9-ji — Vilniaus pagrobimo minėjimas praėjo visiškai kitose aplinkybėse, negu kitais metais. Originalių Vilniaus pagrobikų — Varšuvos militaristų — jau nėra. Jie savo imperialistiniais straksėjimais pražudė save ir kartu pražudė savo valstybę. Šiemet Vilniaus pagrobimo minėjimuose teko tik pareikšti lenkų tautai užuojautos jos didžiojoj nelaimėj. Bet žuvusios lenkų valstybės lietuviams netenka gailėtis — ji buvo aršus Lietuvos ir lietuvių tautos priešas.

Antra aplinkybė sudariusi skirtingą atmosferą Vilniaus pagrobimo minėjimui yra ta, kad Lietuvos sostinės ir jos okupuotų žemių tolimesnis likimas buvo tebesvarstomas. Kiekvienas nuoširdus lietuvis tebegyveno tik ta viena imntimi: ar Vilnius ir visa Okupuota Lietuva bus grąžinta Lietuvai, ar pasiliks dar didesnio ir agresyviškesnio priešo pavergta? Nejaugi Rusija nepildys savo sutarčių su Lietuva ir pakartotinų užtikrinimų, kad Vilnius priklauso Lietuvai?

Į šiuos kiekvienam lietuviui rūpimus klausimus ir šioje valandoje dar negalima aiškaus ir galutino atsakymo rasti. Net iš Kauno ateinanti Amerikos žinių agentūrų pranešimai skirtingai aiškina einančias tarpe Lietuvos ir Rusijos derybas. Vieni pranešimai teigia, kad Sovietai sutinka Lietuvai atiduoti Vilnių ir kitas žemes su ta sąlyga, kad būtų pravestas gyventojų atsiklausimas, kur jie nori prigulėti: prie Lietuvos ar prie Rusijos. Kiti pranešimai teigia, kad Vilniaus atidavimo Lietuvai sąlyga statomas reikalavimas plačios autonomijos Vilniaus ir kitų Lietuvai grąžinamų žemių gyventojams. Ištikro sunku susiorientuoti kokiomis sąlygomis Sovietai sutiktų grąžinti Lietuvai Vilnių.

Viena, tačiau, Sovietų Rusijos statoma Lietuvai sąlyga yra pilnai žinoma: Kremliaus imperialistai pasišovę pasigrobti ir Lietuvą savo užmačių įtakon. Jau aiškiai žinoma, kad ir Lietuva neišvengs to "bendro susitarimo," kokį Stalinas padiktavo Estijai ir Latvijai. Jau pačios Maskvos pranešimai tikrina, kad 25.000 Stalino raudonosios armijos maršuoja okupuoti Estijos teritorijos strateginius punktus. Jei šio skaičiaus raudonosios armijos neužteks, kad perviršinti taikos metu Estijos pastoviai palaikomos kariuomenės skaičių, tai bus pasiųsta daugiau raudonarmiečių. Tokia pati militarė Rusijos okupacija grūmoja ir Latvijai. Todėl vargu galima tikėtis, kad tokio likimo išvengs ir Lietuva.

Taigi jei Lietuva net besąlyginiai atgautų Vilnių ir kitas savo žemes iš naujųjų okupantų, vargu galima bus tuo nuoširdžiai pasidžiaugti, kuomet už tai reikės užmokėti leidimu raudonąjai armijai įsisteigti savo okupacines bazes strateginiuose Lietuvos teritorijos punktuose. Stalino padiktuotų Lietuvai sąlygų klausimu galutinas išvadas tegalėsime padaryti tik tuomet, kai žinosime oficialės sutarties nuostatus.

Šiametinis Vilniaus pagrobimo minėjimas naujose aplinkybėse gali būti įvadu tolimesnėms lietuvių tautos kovoms ne tik už Vilniaus atvadavimą, bet ir už Lietuvos nepriklausomybės išlaikymą.

SPAUDOS APŽVALGA

Nervų Sav Negadins

"Kaip Dievas duos, taip bus gerai", katalikai sako. Panašus jausmas vilgo ir mūsų negyvų kaukuolių partijos organą Laisvę. Ji dėl Vilniaus jau nurimo, ką batiuška Stalinas padarys su tuo miestu, tas mūsų "lietuviams" komunistams bus gerai. Ji sako:

"Vilniaus atidavimo, ar pasilaikymo klausimą Sovietų vyriausybė, aišku, išspręs, išeidama iš visos eilės svarbių sumetimų. Todėl mes dėl Vilniaus likimo galime būti pilnai ramūs. Vilnius yra socialistinio krašto globoje, kuriam rūpi ne tautų vergimas, bet jų išlaisvinimas".

Tokiomis išvadomis mūsų komunistai bando prigaudinėti save ir kitus.

Ką Aklas Mato?

Pasiskaičiusi svetimoje valstybėje leidžiamą, taip vadinamą "Lietuvos komunistų partijos organą", mūsų Laisvė pasakoja, būk Lietuvos žmonės jau nusivylę dabartine vyriausybe ir net jau pradeda veikimu jai priešintis. Tuo tarpu Naujienų korespondentas, iš **pačios Lietuvos** rašydamas, sako:

"Lietuvoje dabar visi vieningai gyvena, jokių srovinių ginčų niekas nekelia ir tikras susiklausimas, drasmė ir vienybė mūsų tarpe pradeda stipriai įsigalėti".

Kuriam pranešimui Amerikos lietuvis patikės? Aišku, jie labiau patikės žmogui, kuris jokiu būdu nėra dabartinės vyriausybės didelis rėmėjas, bet gyvena Lietuvoje ir mato kas dedasi. O mūsų Laisvės išminčiai jau nesykį per paskutiniu du mėnesiu tapo pagauti giliu ir neišgydomu **aklumu.** Jie viską mato, tik pro Maskvos akinius ir galvoja kaip tikra negyvų kaukuolių partija.

Kodėl "Centran" Nevažiavo?

Laisvės skiltininkas, R. Mizara, sako, Maskva šiandien pasidariusi "Rytų Europos centru", nes jon važinėja Estijos, Latvijos ir Lietuvos ministeriai. Jis pajuokia tuos, kurie į Maskvą žiūrėję, kaip sostinę, kuri "atstovauja tik suiriutę". Būtų juokinga (ir pavojinga) neklausyti kelisyk galingesnio vyro su basliu, kuris kviečia, kaip amerikonų dainelė sako: "Come into my parlor, said the spider to the fly."

Mizara ir Pruseika, tačiau, gali save per petį paploti: juk ir jie buvo sykį Maskvon kviečiami, bet nevažiavo, nes turbūt, tada manė, kad Maskva, ištiesų "suirutės" sostinė. Kada 3,000 mylių Atlantiko okeanas skiria, lengva "didvyriu" būti.

Vyt. Širvydas.

NEPAPRASTAS SLA VEIKĖJŲ SĄJUDIS VYOMINGO KLONYJE

SLA 7-to apskričio veikėjai gavo žinias, kad pereitame SLA pildomosios tarybos suvažiavime prezidentas Bagočius melagingai perstatydamas SLA 7-to apskričio žygius centro kėlimo klausimu laimėjo pildomosios tarybos narių pritarimą savo užmačioms. Sakoma, nieko negelbėjo nei SLA kontrolės komisijos pirmininko p. J. Griniaus įspėjimai ir tikros padėties perstatymas teisingoje šviesoje.

SLA prezidentas Bagočius perstatė pildomąjai tarybai, kad jei nebus leista Pennsylvanijoj gyvuojančioms kuopoms balsuoti centro kėlimo tai SLA 7-tas apskritys trauks pildomąją tarybą į teismą. Tuo tarpu p. Grinius, kuris irgi tyrinėjo SLA 7-to apskričio žygius, tą užginčino ir teigė, kad SLA 7-tas apskritys nesirengė ir nesirengia pildomąją tarybą traukti į teismą, jei visas centro kėlimo klausimas bus likviduotas ir centras bus paliktas New Yorke.

Reikia pasakyti, kad p. Grinius teisingai padėtį perstatė, o p. Bagočius vadavosi melagingomis užmačiomis. Kaipo arti SLA 7-to apskričio veiklos stovintis asmuo, galiu užtikrinti SLA pildomosios tarybos narius ir visus SLA narius, kad SLA 7-to apskričio veikėjai **pirmiausiai stovi už palikimą SLA centro New Yorke.** Dabar sunkūs laikai ir SLA lėšų fondas beveik tuščias. Tad nariai bijo, kad nereikėtų mokėti ekstra mokesčių, kuomet Bagočius - Jurgelionis - Mažukna savo užmačiomis centrą kraustyti į Pittsburghą lėšų fondą paskandins į skolas. **Taigi visa SLA 7-tas apskritys stovi už tai, kad centrą palikti New Yorke, kol valdžios įstaigos neverčia kraustyti iš New Yorko į Pennsylvaniją.**

Kuomet Tėvynės redaktorius su pritarimu SLA prezidento ir kai kurių kitų pildomosios tarybos narių pradėjo vajų SLA centro iškėlimui į Pittsburghą ir kadangi tokis jų žygis prieštarauja Pennsylvanijos valstybės įstatymams, tai SLA 7-tas apskritys suskato tokiam neteisėtam žygiui kelią užkirsti. Jei jau būtinai norima SLA centrą iš New Yorko iškelti, tai kraustyti į teisėtąją vietą, į Luzerne apskritį, į kurį be jokių kliūčių bile dieną SLA centras gali būti perkeltas.

Antra vertus, kuomet SLA centras būtų keliamas į Pittsburghą neprisitaikant įstatymams, teismo nuosprendžiams ir Pennsylvanijos apdraudos komisionieriaus p a t v a r k y m a m s, tai organizacija būtų išstatyta valdžios persekiojimams ir būtų daromos bereikalingos ir didelės išlaidos organizacijai. Taigi tik šiais dviem sumetimais: kad nebūtų daromos Susivienijimui bereikalingos išlaidos ir, kad centrą nejudinti iš New Yorko kol valdžia neverčia kitur kelti, SLA 7-tas apskritys stojo aktyvėn SLA reikalų sargybon. Reikia priminti, kad SLA 7-tas apskritys užėmė teisingą poziciją. Dabar pati pildomoji taryba įrodo, kad ji bandė neteisėtais keliais eiti centro perkėlimo reikalu, kuomet ji dabar priversta taikytis įstatymams. Dabar visiems aišku, kad visi pirmesnieji seimo ir pildomosios tarybos bei visuotino balsavimo nutarimai buvo neteisėti, kuriais pildomoji taryba rėmėsi. Dabar jau bandoma viskas daryti pagal įstatymų nurodymus. Bet ar reikia daryti bereikalingas išlaidas, kuomet niekas neverčia SLA centrą kelti iš New Yorko?

Taigi SLA 7-to apskričio veikėjai nepaprastai sujudę, kuomet net pats SLA prezidentas Bagočius melagingai perstatydamas SLA 7-to apskričio užimtą poziciją, bando pervaryti savo užmačias centrą iškelti į Pittsburghą. Pakartoju ir pabrėžiu: **SLA 7-tas apskritys nemano jokių bylų prieš SLA pildomąją tarybą kelti ir jokių tolimesnių žygių daryti, jei pildomoji taryba šiandien pasakytų, kad ji nejudina centro iš New Yorko.**

SLA 7-to apskričio veikėjus taip pat nemažiau sujaudino ir kitas faktas, kad pildomoji taryba pereitame savo suvažiavime priėmė SLA kontrolės komisijos rekomendacijas SLA centro iš New Yorko niekur nekelti kol valdžia neverčia tai daryti ir kartu nutarė leisti į Pennsylvanijos SLA kuopoms nubalsuoti kur centrą kelti: į Wilkes-Barre, ar į Pittsburghą? Ką gi pagaliau reiškia tokios kontradikcijos SLA pildomosios tarybos nutarimuose? Ištikro nelaimingas mūsų SLA patapo lyg kokiu Babelio bokštu, kuriame net pati pildomoji taryba nesusikalba savo nutarimuose.

SLA 7-to Apskr. Viršin.

ATVYKO. — Douglas Fairbanks, buvęs kino žvaigždė, grįžo aeroplanu iš Europos Amerikon. Čia saugiau...

Nuo rugsėjo 1 d. visose Lietuvos gimnazijose ir mokyklose pradėti nauji mokslo metai.

Gazolio taupymo sumetimais, Kauno mieste ir kai kuriose užmiesčių linijose, sumažinamas autobusų susisiekimas.

STALINO KOMUNIZMAS ĮŽENGĖ Į VAKARŲ EUROPĄ

Baltijos valstybės: Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija yra Vakarų Europos avangardas, kuriuo buvo atžymėta siena tarp vakarų ir rytų Europos, siena, kuri skyrė vakarų kultūrą nuo aziatiškos Rusijos kultūros. Tai buvo vienintelė juosta, kuri taip pat skyrė dvi dabar vadinamas komunasiškas valstybes Vokietiją ir Rusiją — kylis tarp dviejų diktatūrų: Stalino ir Hitlerio.

Pereitoji savaitė bus istorijoje atžymėta, kaip rytų kultūros pirmas žingsnis į vakarų Europą, panaikinimas tos juostos, kuri iki šiol skyrė Vokietiją nuo Sovietų Rusijos. Ginklu grasindama Rusija privertė mažas Baltijos valstybes įsileisti į savo teritoriją Stalino armiją, kuri apsaugos ir taikos garantijos sumetimais pradėjo laipsniškai okupuoti tas tris valstybes, kurios iki šiol be jų pagelbos vedė ramų kultūrinį ir ekonominį gyvenimą.

Kai kas gal būt sakys, kad šis Rusijos ir Baltijos valstybių "susitarimas" dar nereiškia tų kraštų okupaciją, kad rusai tik nori ten sustiprinti sienas prieš Vokietiją ir įsigalėti Baltijos jūroje. Kad rusai garantuoja tų valstybių nepriklausomybes.

Taip, popieriuje taip atrodo, bet kas žino rusus, o ypač komunistus, tas žino ir jų politinės ir socialinės kovos metodus. Kadangi Rusijos kareivių buvimas Baltijos valstybėse jau savaime duoda Rusijai nepaprastas teritorialines teises Baltijos valstybėse, tai aišku, jie tais sumetimais pradės Pabaltijy aršią kampaniją tas valstybes padaryti komunistinėmis ir vėliau neva pačių gyventojų pageidavimu jas gali prie Rusijos prijungti, kaip atskiras Sovietų respublikas.

Komunistinė propaganda bus skatinama ir remiama, agitatoriai pradės visur knistis ir įeiti į visas tų valstybių socialinio, politinio gyvenimo sritis, o pati valstybė ir jos vadovybė, nežiūrint susitarimo, negalės efektingai kovoti prieš tas Maskvos užmačias.

Jeigu Rusijai svarbu garantuoti valstybių nepriklausomybes, tai ji tą gali padaryti be vadinamos "taikingos okupacijos," kokios ji dabar nori ir kurią, veikiausia įvykdys. Jau dabar yra žinių, kad Lietuva sutiks rusams leisti įsteigti savo kariuomenės stovyklas Marijampolėj, Vilkavišky, Tauragėje ir kitose Lietuvos Vokietijos pasienio miestuose, taip pat leis įsteigti karo laivyno bazę tarp Palangos ir Šventosios. Aišku, Maskvos kareiviai, kurie daugiausia yra aziatai iš Tolimųjų Rytų, turės nuolatinius ir kasdieninius santykius su Lietuvos žmonėmis, politiniai agitatoriai jų tarpe turės progos savo karinių stovyklų priedangoje organizuoti agitatorius ir skleisti Lietuvoje propagandą prieš jos vyriausybę ir tvarką.

Pats faktas, kad Rusija įsistiprina Baltijos valstybėse ir rengiasi statyti tvirtoves Vokietijos pasienyje rodo, kad tas viskas daroma ne prieš ką kitą, kaip tik prieš Vokietiją, o jeigu Vokietijai tektų kariauti su Rusija, tai mes labai abejojame ar ta galigoji Rusija atsilaikytų prieš vokiečius ar bet kurios kitos vakarų Europos valstybes kariuomenę.

Šiuo metu nei Lietuvai, nei Latvijai, nei kitoms Baltijos valstybėms negręsė joks pavojus ir joms Rusijos pagelba nebuvo reikalinga. Ji yra brukama toms valstybėms prievarta ir todėl nėra toms valstybėms naudinga. Baltijos valstybės laikydamosi neutraliai iki šiol laimėjo, bet dabar "taikingais Rusijos norais" tas neutralumas yra sulaužytas ir jeigu vyktų su kuo nors karas rytų Europoje, tai jis vyktų Baltijos valstybių teritorijoje. Tos valstybės, aišku, būtų nuteriotos.

Kaip nežiūrėsime į Rusijos žygius Baltijos valstybėse, mes juose nematome jokios naudos, jokio saugumo ir jokios taikos žymių. Mums atrodo, kad Baltijos valstybės tapdamos Rusijos vasalais netiesioginiai netenka ir savo nepriklausomybės arba ta nepriklausomybė bus tik tokia, kokią Rusija matys reikalą duoti. Kada ūkininkas į namus įsileidžia banditą, jis nėra savo namų šeimininkas.

Jeigu Lietuva neteks savo nepriklausomybės, tai mes Amerikos lietuviai galime dėkoti tik komunistams, kurių pakalikai ir čia Amerikoje bando lietuvius įtikinti, kad Lietuvos nepriklausomybės netekimas yra lietuviams ir Lietuvai laimė. Argi tas nepriklausomybė, už kurią Amerikos lietuviai keliasdešimt metų kovojo, aukojo ir dirbo yra tokia nebrangi lietuvių tautai? Argi šiandien pas mus Amerikoje sėdį netikrovės ir vergiško paklusnumo apsvaiginti išdavikai gali mus Amerikos lietuvius įtikinti, kad Maskvos jungas yra lietuviui brangesnis už nepriklausomą valstybės ir tautos gyvenimą? Argi mes Amerikos lietuviai toliau toleruosime tuos Maskvos vergus, kurie parduoda svetimiems viską, kas Lietuvai brangu?

Jeigu tautos narys gali parduoti svetimam savo valstybę ir tautą, tai jis gali parduoti ir savo motiną.

Todėl Amerikos lietuvių organizacijose neturi būti vietos komunistams, neturi būti vietos jiems tarp lietuvių aplamai, nes jie ne Lietuvai tarnauja, bet tarnauja svetimai valstybei. Rusija rūpi rusams, lietuviams turi rūpėti Lietuva! Bet koks pasikėsinimas prieš Lietuvos valstybę yra pasikėsinimas prieš visą tautą!

Lietuviai Rusijai nepavydi galybės, taikos ir ramaus ekonominio ir kultūrinio gyvenimo. Lietuviai nesikiša į Rusijos ir net komunistų veiklą ir darbą, bet lietuviai taip pat nori, kad Rusijos komunizmas ir jos vadai neliestų Lietuvos, jos gyventojų ir nepriklausomybės. Lietuva gali ir turi nepriklausomai gyventi!

V-tas V.

NAUJŲ KARINŲ PAMOKŲ IŠDAVOS

Rašo **Gen. Štabo Majoras Vytautas Bulevičius**

(Tęsinys)

Kiti karo mintytojai (pav.— italų gen. Hektoras Bastico) būsimąjį karą vaizdavosi visai kitaip. Jie teigė, kad visų karų pagrindiniai dėsniai yra vienoki, tad norint tuos dėsnius pažinti, pirmoje eilėje reikia atydžiai studijuoti buvusius karus. Ypač atydžiai studijų verti paskiausiai įvykusieji karai. Į tų karų patyrimus reikia tik įnešti korektūras, atsižvelgiant į naujausią technikos pažangą ir būsią galima jau susidaryti gan tikslų būsimojo karo vaizdą. Bent tiek tikslų vaizdą, kiek bendrai galima kalbėti apie kur nors tikslumą kare. Naujosios technikos galimumus šios rūšies mintytojai nėra linkę aukštinti iki begalybės. Pirmiausia jie nori tvirtai kojomis atsiremti į žemę, studijuojant senuosius karus ir tik patobulinti senuosius, išbandytus metodus, pritaikant naujoms technikos galimybėms.

Taikos metu, kad negalima patikrinti naujai reklamuojamų ginklų veiksmingumo. Fullerio tipo karo mintytojai randa daug pasekėjų. Fullerio ir Douhet drąsa nustelbė kuklesnius, bet realesnius karo mintytojus, kaip Bastico, kuris ir anais douhetizmo bei fullerizmo laikais visai rimtai mokėjo vertinti ir senųjų karų patyrimus ir ateities galimybes. Sensacinė spauda, savaime aišku, ieškojo įkvėpimo Douhet ir Fullerio raštuose ir visai nesidomėjo nuomonėmis tokių "nuobodžių" žmonių, kaip gen. Bastico.

Ispanijos ir Kinijos karų patyrimai labiau pateisino gen. Bastico nuomonę. Tačiau priešingoji pusė dar iki šiandien nebuvo ginklų padėjusi, tvirtindama, kad būsimasis (dabar jau esamasis) pasaulinio masto karas vyksiąs kitaip, negu Ispanijos ir Kinijos karas. Tačiau kelios pirmosios karo dienos, berods, ką kitą rodo. Nors per anksti spręsti, bet vis dėlto atrodo, kad esamasis karas bus panašesnis į 1918 metus, negu į Fullerio pranašavimus.

Lietuviškosios karinės spaudos garbei reikia pasakyti, kad net tuo metu kai pasaulis žavėjosi Fullerio ir Douhet idėjomis ir didžiumoje tik tas idėjas laikė teisingomis — mūsų karinė spauda nepasidavė bendrai nuotaikai ir gan kritiškai vertindavo taikos metu sukurtąsias, karo praktikos nepatikrintas teorijas.

Puolamosios ir Ginamosios Technikos Santykiai

Fantastiški būsimųjų karų vaizdai tiek šiaip žmonių, tiek karo mintytojų galvose atsiranda dažniausia todėl, kad nėra įsisąmoninta puolamosios ir ginamosios technikos savitarpio santykiai. Didžiuma žmonių yra linkę pastebėti puolamųjų ginklų tobulėjimą, bet tik retas kuris jaučia, kaip kiekvienas puolamasis ginklas yra pažabojamas priešginklio, kaip gynimosi technika suvaržo puolamąją.

Kulkosvaidyje, kai jis tik pasirodė, visi matė tik baisų puolimo ginklą. Praktikoj kulkosvaidis pasirodė puikus gynimosi ginklas, gi puolime apysilpnis. Karo chemines medžiagas ir šiandien daug kas laiko beveik tik puolimo ginklą, užmiršdami, kad fronte pastoviąsias karo chemines medžiagas (pav. iperitą) labai sėkmingai galima panaudoti gynimosi. Motorizacija daugelio nuomone turinti pagreitinti puolamuosius veiksmus, nors bešališka praeities karų studija rodo, kad kaip tik motorizacija didelis aktyviai besiginančio sąjungininkas. Motorizuotos voros palyginti labai greit juda tuose plotuose, kur nėra žemės priešo įtakos (pav. besiginančiojo rezervai), bet yra lėtos ten, kur nors kiek priešinasi besiginantis žemės priešas. Čia motorizuoti kariai turi išlipti iš automobilių ir veikti pėsti.

Naujų puolamųjų ginklų baimė kai kurių valstybių visuomenėse ypač buvo stipri iki nebuvo Ispanijos karo patyrimų. Kai kuriuose mažose valstybėse visuomenės tiesiog manė, kad mažai valstybei visai neišsimoka ginkluotis, nes ką gi padarysi su šautuvais, patrankomis prieš "oro torpedas," "mirties rasas," "visagalinčias bakterijas," "mirties spindulius" ir pan.

Reikia pasakyti, kad mes buvome Lietuvoje kiek kitaip įsitikinę, todėl šiandien galime jaustis daug ramiau, nes žinome, jog ginklų gerumu mes esame toli gražu ne paskutiniųjų tarpe. Tiesa, tie ginklai mums daug triūso ir pasišventimo kainavo, ypač turint galvoje, kad daugumą ginklų turėjome pirkti užsienyje. Betgi klyringo sistemoje šis minusas kiek sušvelnėja. Jeigu būtume jau seniau turėję bent tokią ginklų pramonę kaip dabar turime — būtume gerokai pigiau išsivertę. Tačiau ginklų pirkimas užsienyje turi mums ir pliusų. Turėjome galimybės pirktis tik geriausius ginklų modelius, dažnai išrenkamus iš kelių dešimčių pavyzdžių. Todėl tai visai nebūdavo pasigyrimas, jei praeityje išsitardavome ir dėl kai kurių ginklų rūšių ir dabar išsitariame, jog Lietuva tos rūšies ginklus turi moderniškiausius pasaulyje.

Šiuo atžvilgiu tačiau reikia paaiškinti: valstybės turinčios stiprią karo pramonę beveik visuomet turi tobulesnių ginklų, negu esą ginklavime; bet tai tik bandomieji prototipai, kurie dažniausia kariuomenės dalių ginklavime pasirodo tik po kelių metų. Mes gi, išsitardami apie savų ginklų moderniškumą, lyginame juos ne su prototipais, bet su visa ginklų mase, esančia įvairių valstybių ginklavime.

(Bus daugiau)

Artimoje ateityje bus vedamas plentas Jurbarkas - Eržvilkas - Skaudvilė. Plento tyrinėjimo darbai jau atlikti.

TRUMPAI ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

PRIEŠLIETUVINĖS PATRANKOS

Kapitonas Eddie Rickenbacker, Amerikos garsus lakūnas Pasauliniame kare, savo pranešimais per spaudą daug apibudina apie tų laikų priešlėktuvines patrankas ir kaip jos veikia dabar. Pasaulinio karo metu, jis sako, priešlėktuvinės patrankos tiktai patiems lėktuvų pilotams buvo juokas. 1918 m. jau artėjant prie karo užbaigos, prancūzų vadinamos "Archies" priešlėktuvinės patrankos būdavo, kol vieną priešo lėktuvą nušaudavo, tai turėjo iššauti apie 7,500 šovinių. Apie tą laiką Anglija jau turėjo įsitaisius truputį geresnius. Jos vadinamos A-A. Tokios patrankos iššaudavo 4,000 š ovinių, kol priešo lėktuvą nutrenkdavo žemyn. Ir tai iš penkių nušautų lėktuvų gal tik vienas būdavo nušautas su A-A patranka. Prancūzai nuo anglų gana daug jų prisipirko, ir Anglų priešlėktuvinės patrankos išgelbėjo Paryžių nuo sunkaus bombardavimo.

Tačiau šių dienų tos pačios patrankos pilotams nebe juokai. Ispanijos pilietiniame kare jau buvo apskaičiuota, kad iš penkių nušautų lėktuvų keturi buvo nušauti tų patrankų šoviniais. Nieks tiksliai nežino, kuri Europos valstybė gali būti geriausiai apsiginklavus su priešlėktuvinėmis patrankomis. Bet yra gerai žinoma, kad Vokietija gal bus viena jomis geriausiai apsiginklavusi. Nuo to laiko, kai Hitleris sulaužė Versalio sutartį. Vokietija visais naujais ginklais ginklavosi.

Matyt, Paryžius ir Londonas savuosius didmiesčius gyventojais gana daug patuštino. Bet Berlynas dar to nepadarė. Šitas parodo, kad prancūzai ir anglai savo senesniaisiais A-A priešlėktuviniais ginklais perdaug nepasitiki, o naciai, pasirodo, nei kiek nebijo. Greičiausia ir lenkai turėjo iš Anglijos prisipirkę tokių patrankų, kad jos mažai galėjo nacių lėktuvų nušauti. O kuomet lenkų keli lėktuvai bandė nuskristi ir sprogdinti Berlyną, tai jie kai mat buvo nudėti žemyn. Lenkai pamatę su kuo reikalą turi, daugiau nei nebandė skrįsti į Berlyną.

NEW YORKAS MAŽAI APGINKLUOTAS

Kalbant apie priešlėktuvines patrankas, čia galima pastebėti, kad Amerikos vienas didžiausias miestas New Yorkas yra mažai apginkluotas patrankomis. Tiktai 11 tokių patrankų saugoja New Yorko miestą. New Yorko nacionalė gvardija nurodo ir reikalauja, kad šis didmiestis turėtų būti apsaugotas net su 200 tokių patrankų. Nepaisant tokio reikalavimo, visoms Jungtinėms Valstijoms apsaugai nuo išpadangės užpuolimo yra išviso tik 300 patrankų padirbama.

Kada karo lėktuvas skrenda vidutiniškai 250 mylias per valandą ir pakilęs aukštumoje 17,000 pėdų, jį pamatyti ir į jį pataikyti yra labai sunku. Bombinis lėktuvas skrisdamas bombardavimo aukštumoje — 17,000 pėdų, jis būna tiktai tris ir pusę mylios nuo priešlėktuvinės patrankos. Trijų colių apvalumo patrankos šovinys tokį aukštumą pasiekia į 20 sekundų, bet kada tas šovinys ir pasiekia tą aukščio vietą, tai jau ir lėktuvas būna paskridęs nuo taikymo vietos apie mylią ir pusę.

Tai ot, kokių keblumų sudaro bandant lėktuvą nušauti. Bet prie visų tų keblumų dabar yra naudojama šoviniai, kurie pasiekę taikymo vietą smarkiai sprogsta. Šovinio skeveldros pasipila 125 mastus į viršų ir 50 mastų aplink. Lėktuvas patekęs į tokias skeveldras būna suardytas ir turi kristi žemyn.

Amerikos tokios patrankos iššauja 25 šovinius į vieną minutę. Būna sudėta į daiktą po 4 patrankas. Jos kartu šauja į vieną laikinį. Tokiu būdu lėktuvui sunku išsisukti iš tų visų 4 sprogstančiųjų šovinių. Ši sprogstančioji medžiaga, kurios kiekvienas šovinys sveria 13 ir 15 svarų, priduoda daug baimės lakūnams ir lėktuvams lemia pražūtį.

VOKIEČIŲ GUDRUMAS

Su tankais, šarvuotais automobiliais, artilerija ir divizijos pėstininkų žygiavo iš Bialostoko į kitą kelio pusę— į vakarus. Greitu laiku Lenkijoje apsidirbę su linksmumu ir su geru laimėtojų pagyrimu, jie išžygiavo. Jų tankai ir šarvuočiai buvo apdabinti su Lenkijos įvairiomis žymėmis, ypač lenkų emblemo "vištomis," kurias jie nulupo nuo iškabintų vietų. Jiems išžygiuojant, dar jie nepasitiko ir nematė atžygiuojančių rusų apie Bialostoką. Jie pasiėmė su savim visą karo medžiagą ir tiesiamuosius tiltus, o kitus, greitu laiku padarytus medinius tiltus paliko rusams.

Lenkai kiek geriau laikėsi apie Narew upę gerai sudarytose cementinėse landynėse. Patys vokiečiai pasisako, kad mažai tų landynių galėjo artilerijos šūviais pramušti. Jiems tas uolas užėmus, tų uolų tvirtumą išmatavo ir surašinėjo. Tas buvo skubiai atlikta, kol dar rusai nebuvo apie tą vietą prisiartinę.

Ir taip panašiai vokiečiai su viskuo greitu laiku apsidirbo. Pasiėmė su savim patrankas, amuniciją ir visus kitus pabūklus. Ir sulig jų pasakymo, rusams beliko užimti didžiausi spiečiai pelių, kurios šiauduose šnibždėjo . . .

Vincas Vyšnius.

VENKIME MELŲ IR SUVEDŽIOTOJŲ

Kiekvieną sunkesnį laikotarpį lydi atkaklus gundytojas ir suvedžiotojas — gandai. Šis ginklas kiekviename sąryšyje yra patogiausias, nes nesusietas su jokia atsakomybe, o vaisiai gali būti labai gausūs. Gandai kelia pilietyje dar didesnę baimę ir nepasitikėjimą. Jie paraližuoja jo valią, sukausto arba skatina į neatsakingus energiją, pakerta darbo norą veiksmus. O šitie reiškiniai yra ne tik pražūtingi pačiai gandų aukai, bet dar labiau žalingi valstybei, kuri sunkesniais momentais reikalauja iš savo piliečių ypatingo tvirtumo, pasiryžimo, drausmės ir drąsos.

Didžiausią pavojų šiuo metu gali sudaryti tie gandai, kurie panaudojami priešingųjų pusių savo tarpusavio kovoje. Dabartiniai propagandos metodai yra tiek rafinuoti, jog daugelių atvejų atstoja skaudžiausią ginklą. Pasinaudojant moderniąja susisiekimo priemone, kurią sudaro radijas, priešai gali demoralizuoti vienas antro užnugarį. Yra radijofonų, iš kurių galima išgirsti propagandinę akciją visomis kalbomis ir įvairiu laiku. Ta akcija paprastai labai išryškinama ir paliečia silpnąsias puolamos valstybės ar tautos puses. Joje nesiskaitoma nei su žodžiais, nei su faktais. Čia visos priemonės geros tikslui pasiekti. O tas tikslas — tai nerimo ir panikos kėlimas.

Neabejotinai, kad šitie propagandos metodai gali paliesti ir visai pašalinius stebėtojus. Kad ir tiesiog neliesdamos, neramios žinios vistiek savo įtaką daro, keldamos susijaudinimą ir visokius spėliojimus. Juo labiau, kad šiandieninė propaganda visai nesiskaito su tų pašalinių stebėtojų interesais ir dažnai juos stato ant kortos savo žodžio žaidime. Tokiais atvejais baimę verančia fantazija paprastai turima tikslo išvesti tokį stebėtoją iš pusiausvyros ir tuo būdu sugundyti stoti savo pusėn.

Šituose propagandos metoduose pašalinis stebėtojas dažnai bandomas patraukti savo pusėn ne tik baimės varymu, bet ir atvirkščiai — įvairiais viliojimais priešo sąskaiton. Tai dar pavojingesnis metodas, negu siekimas sugundyti baimės įspūdžiu. Visos tautos turi kategoriją savo piliečių, kurie palinkę į staigius, neapgalvotus sprendimus. Jų žygiai visuomet tolimi nuo išminties ir šalto proto. Jie paprastai tautų ar valstybių labai sunkiai apmokami ir ypač pavojingi jie yra mažosioms tautoms.

Kiekvienoje valstybėje netramiu momentu atsiranda ir viduje nerimo kėlėjų ir kurstytojų. Panašūs vidaus priešai tokiais atvejais pasidaro svetimųjų talkininkai. Jie pasigauna vieną ar kitą gandą, jį skleidžia, pūsdami ir dailindami. Vieni šitokių nerimo kėlėjų yra nesąmoningos gandų aukos, kiti veikia sąmoningai ir su numatyta žala. Pirmieji paprastai yra palinkę į pletkavimą, tarytum, jų liežuvis nudžiūtų pletkų ir gandų netepamas. Antrieji yra papirkti svetimųjų agentai, kurie vykdo savo ponų valią labai sumaniai. Jie irgi turi savo metodus, vienoje aplinkoje veikdami vienaip, kitoje kitaip, vienur laisviau, kitur atsargiau. Kas šitai agentų rūšiai pasiduoda suvedžiojamas, tas virsta apgailėtinu įrankiu svetimųjų interesų naudai.

"L. A."

SUTRIKĘS SUSISIEKIMAS IŠ LIETUVOS

KAUNAS.—Prasidėjus Europos karui ir sutrikus susisiekimui, daugelis kitose valstybėse buvusių ir nespėjusių grįžti žmonių atsidūrė gana keblioje padėtyje. Įstrigę Vakarų Europos valstybėse Lietuvos piliečiai vis tebegrįžta, pasirinkdami kelią per neutralias Skandinavijos valstybes, Stokholmą, iš ten laivais į Latviją ir Estiją, o iš čia traukiniais į Kauną. Eilė piliečių, pritrūkę grįžimui lėšų, tebelaukia atsiunčiant valiutos.

Šią vasarą iš Jungtinių Valstijų į Lietuvą buvo atvykę nemažai lietuvių amerikiečių. Dalis jų, prasidėjus neramiai Europos būklei, grįžo į Ameriką anksčiau, kiti tebeišvyksta šiomis dienomis per Rygą ir Taliną, iš ten į Suomiją, Švediją, iš kur neutralių valstybių laivais plaukia per Atlantą. Su paskutine grupe išvyksta ir Amerikos lietuvių laikraštininkas Baltramaitis su žmona ir žinomasis boksininkas Martinaitis.

Šiuo metu Lietuvoje yra apie 100 Palestinos žydų, atvykusių biznio reikalais arba pas gimines. Nebegalėdami išvažiuoti per Vakarų Europą, jie rūpinasi dokumentais tranzitu per Sovietų Rusiją į Turkiją, iš kur tikisi pasiekti Palestiną.

J. A. V. konsulas Kaune išsiuntinėjo visiems Lietuvoje tebesantiems amerikiečiams laiškus, klausdamas, ar ir kada jie žada grįžti į J. A. V.

Nuo rugsėjo 7 dienos įvedamos vizos ir norintiems vykti į neutralias Latviją, Estiją ir Šveicariją ir iš tų valstybių vykstantiems į Lietuvą.

LIETUVOS ORO SUSISIEKIMO DAVINIAI

KAUNAS. — Pirmaja Lietuvos vidaus oro susisiekimo linija, kuri veikė tarp Kauno ir Palangos nuo birželio 3 d. iki rugsėjo 4 d. ir buvo palaikoma dviem keleiviniais dvimotoriniais lėktuvais "Stepas Darius" ir "Stasys Girėnas," per tą laiką perskrido 620 vyrų, 152 moterys ir 12 vaikų. Pašto siuntinių persiųsta 3,476 kg., bagažo apmokamo 237 kg., neapmokamo 3,546 kg. Viso lėktuvai padarė 218 kelionių ir nuskrido 48,200 kilometrų. Per visus tris mėnesius neįvyko jokio sutrikimo, tik vieną kartą didelėj migloj lėktuvas turėjo pasukti į Šiaulius ir nusileisti aerodrome.

Jauniausias keleivis šia linija skrido majoro Gecevičiaus 5 mėnesių sūnus, seniausieji skrido — Dr. J. Šliupas ir M. Jankus.

Amerika statydinsis naujų laivų

Jungtinių Valstybių dešimties metų prekybos laivyno išvystymo plane numatyta pastatyti 500 naujų laivų. Prekybos laivyno komisija dabar paprašė iš privatinių laivų statybų sąmatas pastatyti 20 prekinių laivų. Laivai bus 13,900 tonų bruto ir turės plaukioti 15½ mazgų greičiu.

VISUOMENEI ŽINOTINA

Čia žemiau perspausdinu ištrauką iš "Laisvosios Minties". Noriu, kad visuomenė žinotų, koks yra mūsų brolių Lietuvoje troškimas, ką jie veikia ir ką jie nori atsiekti. Malonėkite šį straipsnelį įsitėmyt. —**Dr. A. L. Graičiūnas.**

"**'Laisvoji Mintis'** Jungtinėse Amerikos Valstybėse turi per 300 prenumeratorių. Tas skaičius dar nuolat auga. Amerikiečių susidomėjimas Lietuvos laisvamaniais ir jų veikla didėja. Nuolat gaunama iš Amerikos labai daug laiškų, laikraščių ir piniginių aukų. Daugelis amerikiečių užsako 'L. M.' savo artimiesiems Lietuvoje. 'L. M.' redakcija ir administracija, norėdamos dar labiau pagyvinti tuos draugiškus ryšius tarp Lietuvos laisvamanių ir jų brolių ir seserų Amerikos lietuvių ir geriau supažindinti Lietuvos laisvamanius su amerikiečiais, numato išleisti speciालų 'Laisvosios Minties' Nr., skirtą amerikiečiams. Kad tas numeris daugiau patarnautų numatytam tikslui, labai prašome savo draugų amerikiečių siųsti 'L. M.' redakcijai daugiau medžiagos: žymesnių veikėjų ir mūsų bendradarbių ir talkininkų fotografijas ir biografijas, žinių apie Amerikos lietuvių organizacijas, jų spaudą, veiklą ir tt.".

Paskutinėmis dienomis į V. D. Universitetą Lietuvoje jau paduota 544 prašymai. Pernai tuo metu buvo tik 400 prašymų.

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Dažnai tenka išgirsti VIENYBĖS skaitytojus nusiskundžiant, kad jie negauna reguliariai mūsų dienraščio. Iš savo pusės galime užtikrinti visus, kad dienraštis išsiunčiamas visuomet reguliariai tuo pačiu laiku, todėl kiekvienas skaitytojas privalo laiku ir reguliariai dienraštį gauti. Jei kokie nereguliarumai pasitaiko, tai ne iš mūsų kaltės.

Nereguliarumai Dienraščio Gavime

Taigi šiuo prašome visus skaitytojus, kurie dažniau nereguliariai dienraštį gauna, pranešti raštu apie tai VIENYBĖS administracijai, pažymint savo adresą ir visus nereguliarumus. Būtų dar geriau, kad keli VIENYBĖS skaitytojai vienu laišku tokius nereguliarumus praneštų, visi pasirašydami tą pranešimą.

Prašymas Prenumeratoriams

Prašome visų VIENYBĖS prenumeratorių nieko nelaukiant prisiųsti prenumeratą už laikraštį, kai tik prenumerata pasibaigia. Atminkite, gerbiamieji, kad dienraščio išlaikymui reikia daug lėšų ir niekas jokių reikmenų laikraščio leidimui veltui neduoda — viskas reikia pirkti, darbininkams reikia gyventi ir todėl be algų negali dirbti.

baigia prenumerata prašomo tuojus atnaujinti. O kuomet gaunate paraginimą iš administracijos prenumeratą atnaujinti, tai susimildami be jokio atidėliojimo atnaujinkite prenumeratą. Pasitikime Jūsų, gerb. skaitytojai, parama mūsų visų reikalams tarnaujančio dienraščio palaikymui.

Prašome Paremti VIENYBĖS Spaustuvės Modernizavimą

Visi Amerikos lietuvių laikraščiai renka aukas savo spaustuvių modernizavimui ar patalpų įtaisymui. Tad ir VIENYBEI apsieiti be tokios visuomenės paramos savo spaustuvės modernizavimui ir laikraščio spausdinimo tobulinimui neįmanoma. Todėl VIENYBĖS leidėjai įkūrė Spaustuvės Modernizavimo Fondą ir prašo visus geros valios lietuvius, VIENYBĖS draugus ir rėmėjus pagal išgalę paremti šį fondą. Kuris aukos šiam fondui nemažiau 25 centų, kiekvieno vardas bus paskelbtas VIENYBĖJE.

Prašome visus kas kuo galite, paremti savo dienraščio palaikymą. Spaudos darbai, paskelbimai, laivakortės į Lietuvą ar savo giminių parsikvietimas į Ameriką bei kt. viskas žymiai prisideda prie dienraščio palaikymo. Todėl prašome visus VIENYBĖS skaitytojus, draugus ir rėmėjus visuomet atsiminti savo dienraštį ir su visokiais reikalais kreiptis į jo administraciją sekančiu adresu: Lithuanian Press Corp., 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS Administracija

Išėjo iš spaudos naujai pertaisyta ir patobulinta

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Sutaisė ir papildė kun. Dr. J. Starkus

Gramatikoje išdėstyta: Fonetika, Morfologija, Sintaksė. Visos kalbos dalys ir pagrindinės rašybos taisyklės Linksniavimas ir asmenavimas. Kirčio mokslas ir rašyba

KAINA NUPIGINTA. TIK $1.00 (DOL.)

Tuojau reikalaukite VIENYBĖS administracijoje

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Kam yra patogu reikalaukite pas Liet. Spaudos B-vės prez.

A. S. TREČIOKĄ, 314 WALNUT ST., NEWARK, N. J.

KNYGŲ SĄRAŠAS

Vienybėje neseniai iš Lietuvos gauta žemiau pažymėtos knygos. Jos visos yra įdomios skaityti ir su kai kuriomis verta susipažinti. Knygos parduodamos žymiai nupiginta kaina. Reikalaukite knygų asmeniškai, arba pasiųskite atviruką administracijos adresu ir reikalaujamos knygos Jums bus tuojau pasiųstos

V. Krėvė, Krėvės Raštai X t. 217 pusl.	.60
Anatole France, Taisa, Romanas, 205 pusl.	.50
V. Dovsinaitė, Janina arba Naujoji moteris, 240 pusl.	.60
H. G. Wells, Pasaulių Karas, 175 pusl.	.50
Didysis Graikų Sapnininkas, 348 pusl.	1.00
Egipto Juozapo Sapnininkas, 176 pusl.	.50
Vyt. Bičiūnas, Mano Apysakos, 174 pusl.	.50
Pastogės Filozofas,	.50
Attmannsbacher, Napoleono I Meilužė, 120 pusl.	.50
J. Kraševskis. Karalių Motina, I t., 216 pusl.	.50
V. Stefansson, Eskimas Kekas, vaikams kn., 168 pusl.	.40
Vyt. Alantas, Artisto Širdis, novelės, 207 pusl.	.50
J. Kraševskis, Karalių Motina, II t., 219 pusl.	.50
E. Thompson, Vinipego Vilkas, vaikams kn., 96 pusl.	.40
N. Nammarstrom, Trys Gamtos Pasakos, vaikams, 160 psl.	.40
Liudas Gira, Žygio Godos, poezija, 118 pusl.	1.00
Liudas Gira, Paparčio Žiedas, misterija, 132 pusl.	.75
Balys Sruoga, Dievų Takais, 167 pusl.	1.00
P. Rozegeris, Kai Buvau Dar Vaikas, 107 pusl.	.50

Be šių aukščiau pažymėtų yra ir kitų įvairiausių knygų, kaip poezijos, scenos veikalų, daugiau pritaikintų mūsų gyvenimo aplinkybėms, prozos, beletristikos, apysakų, romanų ir kt.

Ypač tinkamų yra scenos veikalų, kaip komedijų, dramų, tragedijų ir operečių, kurias pastatyti lengvai įmanoma ir mūsų išeivijos gyvenimo sąlygose.

Kreipkitės į Vienybės administraciją ir Jūsų pageidaujamos knygos bus pasiųsta. Užeikite asmeniškai ir pasirinkite. Vienybės knygyne gausite įvairiausių knygų žymiai nupigintomis kainomis.

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NIEKA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašelpa. Numirus — reikalinga pagelba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka.

BŪK rūpestingu!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą— rytdieną!

APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo $100 iki $5,000.

LIGOJE pašelpą galima gauti nuo $6 iki $12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų giminių ir pažįstamų.

SUSIVIENIJIMO turtas — virš $2,000,000.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina $5. SLA nariams — $2.50.

PRISIRAŠYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA

307 West 30th Street, New York, N. Y.

Odos, Kraujo ir Nervų Ligos Gydomos

Bendras silpnumas, kroniškos žaizdos, skilvio ir mėšlo metimo suirimai, Hemorrhoidai (Piles) ir kiti suirimai, inkstų ir šlapumo netvarkumai ir kiti staigūs ir kroniški nesveikumai. VYRAI IR MOTERYS GYDOMOS. Jei jūs turite kokius nesuprantančius skausmus, pasiteirauk Dr. Zins pagelbos. Leisk man išaiškyt jum jūsų padėtį be jokių obligacijų.

(EGZAMINACIJA DYKAI)

Kraujo ir Šlapumo Tyrimai, X-Spinduliai

Mokestis prieinama—išmokėjimais, jei reikalas.

DR. L. ZINS —Įsisteigęs 30 Metų

110 East 16 St., N. Y.

Tarpe Union Sq. ir Irving Pl.

Valandos:

10 ryto iki 8 vak.—Sekmad. nuo 10 ryto iki 2 p.p.

Ekstra! Ekstra! Ekstra!

AMERIKOS LIETUVIS

Bepartyvės kripties 8 pusl. savaitinis laikraštis

PRISIŲSK $2. GAUSI LAIKRAŠTĮ METAMS IR DAR

$5.00 VERTĖS KNYGOMIS DOVANAI

Pasirenkant iš 42-jų skirtingų rušių knygų, kurių sąrašas tilpsta "Amerikos Lietuvy" ant 5-to pusl.

Pavyzdinį Laikraščio numerį siunčiame Dovanai

Kreipkitės:

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJAI IŠLEISTA

Valgių Gaminimo, Namų Prižiurėjimo Knyga

SU PRIEDU

Kaip Pagamint Vaisių Vynas

Knyga susideda iš 223 pusl. Joje tilpsta į 500 įvairių Valgių ir Gėrymų Gaminimui Receptų. Kaina tik $1.00.

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

VIENYBĖ

BROOKLYNO LIETUVIAI PAMINĖJO SPALIŲ 9 D. — VILNIAUS DIENĄ

BOOKLYN, N. Y. spalių 70 d. — Brooklyno lietuviai ir šiemet, nežiūrint pasikeitimų Europoje ir Vilniaus patekimo į Rusijos rankas, gausiai minėjo Spalių Devintąją, Vilniaus okupavimo dieną. Tačiau šį kartą kalbėtojai jau nekalbėjo apie lenkų okupaciją Vilniaus krašte, bet apie vėliausius įvykius, rusų okupaciją ir galimybes Lietuvai vėl atgauti savo istorinę sostinę su lietuviškomis sritimis okupuotoje Lietuvoje.

Tautinių grupių surengtas Spalių Devintosios minėjimas įvyko Susivienijimo salėj, 197 Grand St., Brooklyne. Paskelbtu laiku salė jau buvo pilnutėlė žmonių. Iš žmonių pasikalbėjimų buvo matyti, kad visi labai susidomėję ne tik Vilniaus reikalais ir likimu, bet ir Lietuvos Rusijos derybomis, kurios dabar vyksta Maskvoje.

Prakalbas atidarė vakaro pirmininkas p. Vincas Vyšnius, kuris perstatė ir kalbėtojus. Iš eilės kalbėjo Vienybės red p. Vitaitis, Naujosios Gadynės red. p. Stilsonas ir p. J. Tysliava. Po kalbų dainininkas Hoffmanas padainavo ir jam akompanavo R. Kurdinaitis.

Visi kalbėtojai nušvietė Vilniaus klausimą ir jo svarbą Lietuvai ir lietuviams, taip pat kiekvienas pareiškė savo nuomonę dėl rusų okupacijos ir Lietuvos Rusijos pasitarimų ir Rusijos reikalavimų Lietuvai.

Aplamai, tiek iš kalbėtojų kalbų, tiek iš publikos sentimento, aiškiai ir neabejojamai matyti visų lietuvių pageidavimas, kad Vilnius ir kiti okupuotieji Lietuvos kraštai būtų sugrąžinti Lietuvai.

Po prakalbų rinkta aukų Vilniaus lietuviams. Surinkta $15.00. Po vieną dolerį aukavo J. Ginkus ir St. Liveikis, o likusioji suma surinkta smulkiomis aukomis.

Apie įvykusį Millers Grand Assembly lietuvių prakalbas Vilniaus ir Lietuvos klausimais, kuriose kalbėjo atvykęs iš Kalifornijos prof. K. Pakštas, parašysime rytojaus laidoje.

Pakvietimas svarbiu visuomenės reikalu

Nesant mūsų visuomenėje jokios įgaliotos organizacijos, kuri nuolat turėtų teisę rūpintis mūs tautos kultūriniais, ekonominiais, labdaringais ir politiniais reikalais Amerikoje, Lietuvių Spaudos Klubas, 307 W. 30th St., New York, savo susirinkime rugsėjo 28 d. 1939 m. nutarė pareikšti visoms svarbioms lietuvių draugijoms, kad yra būtinas reikalas tuojau įsteigti vieną centralę organizaciją viename iš didžiųjų miestų, kuri turėtų visuomenės įgaliojimą ir paramą tautos svarbių reikalų nuolatiniam sekimui ir nuodugniam apsvarstymui.

Todėl aš turiu garbės šiuomi kviesti visas didesnes mūs organizacijas Amerikoje prie pirmutinės progos paskirti tam reikalui tinkamus atstovus ir prisiųsti man jų antrašus, kad galėčiau jiems tuojau pranešti kur ir kada bus šaukiamas jų susirinkimas.

Širdingai jūsų,

Vincas F. Jankauskas.
Spaudos Klubo Sekret.
1226 Bloomfield St.,
Hoboken, N. J.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėliomis ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

REPUBLIC LIQUOR STORE
LIETUVIŠKAS MONOPOLIS
415 KEAP STR. BROOKLYN, N.Y.
TEL. EV. 7-2089 LICENSE L-72
XAVERAS STRUMSKIS
ĮSTAIGA TARNAUJANTI TEISINGAI IR MANDAGIAI SU DIDŽIAUSIU PASIRINKIMU IR ŽEMIAUSIOM KAINOM
SAVAS PAS SAVĄ

Demokratų pramoga

Šeštadienį, spalių 28 d. Lietuvių Demokratų Klubas turės smagią pramogą Susivienijimo salėje, 197 Grand St., Brooklyne. Kalbės teisėjas O'Dwyer, kandidatas į Kings apskr. prokuroro vietą. Teisėjas Carrol, assemblymanas Goldstein. Lietuviškai kalbės Juozas Tysliava ir adv. K. Jurgėla. Dainuos Violeta Tamkiūtė.

Po kalbų bus balius. Gros Nakties Pelėdų orkestras.

Bilietai po 50c. Vien baliui 25 centai.

RADIO

VIENYBĖS skaitytojų informacijai ir parėmimui Amerikos lietuvių radijo programų palaikytojų kultūrinių pastangų, pastoviai skelbsime dienraštyje visas Amerikos lietuvių radijo programas. Specialiai radijo programų pranešimai skaitysis apmokamais skelbimais.

NEW YORKO IR NEW JERSEY APYLINKĖJE

LIETUVIŲ RADIO DRAUGIJOS J. Ginkaus vadovaujamos programos pirmadieniais 8:15 val. vakare, ketvirtadieniais 7 val. vakare, iš WCNW 1500 klc. (girdimos New York, New Jersey ir Penna., bei Conn. valstijų dalyse)

JONO VALAIČIO "Voice of the Lithuanians" programos antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais 5:30 val. popietų iš WCNW stoties 1500 kls. ir sekmadieniais nuo 9:30 val. ryte iš WHOM stoties 1450 klc. (pastaroji girdima ir Conn, bei Penn. valst.).

VINCO MATUSEVIČIAUS programa šeštadieniais nuo 9 val. ryte iš WBNX stoties 1350 klc. (girdima ir Penn. bei Conn. valst.).

JUOZO RATKAUS programa sekmadieniais nuo 9 val. ryte iš WHOM stoties 1450 klc. (girdima ir Penn. bei Conn. valst.).

CHICAGO, ILL.

MARGUČIO programos pirmadieniais, penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais 7 val. vakare, taipgi sekmadieniais 1 val. popietų ir kitomis savaitės dienomis 9:30 val. vakare iš WHFC stoties 1420 klc. (programos girdimos šešiose valst.).

NEW BRITAIN, CONN.

ANDRIAUS RĖKAUS programa sekmadieniais nuo 10 val. ryte iš WNBC stoties 1380 klc.

PHILADELPHIA, PA.

PETRONĖS ANTANAITIENĖS programa trečiadieniais nuo 9 val. vakare iš WHAT stoties 1310 klc.

K. STEFANAVIČIAUS programos trečiadieniais 7 val. vakare ir šeštadieniais 8 val. vakare iš WTEL stoties 1310 klc.

SHENANDOAH, PA.

ANTANO STANIŠKIO programa sekmadieniais nuo 12-tos val. dieną iš Hazeltono WAZL stoties 1400 klc.

SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIŲ RADIO KORPORACIJOS S. Minkaus vadovaujamos programos šeštadieniais 8:30 val. ryte, sekmadieniais 9:30 val. ryte iš WORL stoties 920 klc.

Tai tiek mums žinomų lietuvių radijo programų. Prašome visų radijo programų palaikytojų mums pranešti reikalingas informacijas, kad galėtumėm paskelbti ir jų leidžiamas per radijo programas.

Sietynas gražiai dainuoja

Vilniaus gedulo minėjime Newarke pereitą sekmadienį labai gražiai pasirodė Sietyno choras. Be Lietuvos himno, dviem atvejais šis mišrus choras padainavo mūsų kompozitorių net painesniuosius kūrinius. Įdomu, kad šis choras ne vien tik jaunuolių būrys, dainuojantis tik dėl pasportavimo. Čia dainuoja visokio amžiaus dainininkai, galintys tik gerai dainuoti.

Chorą veda p-lė B. Šalinaitė. Diriguoja ji taisykliškai, rimtai, be jokių nereikalingų skėtrojimų. Jos dirigavimą choras supranta ir aiškiai jo lakosi. Dėl to ir dainavimas darosi sklandus, tikras. Klausant to choro dainavimo taip ir jauti, kad kiekvienas dainininkas pilnai pasitiki savimi ir drigente.

Šalinaitė — Europos konservatorijų auklėtinė. Lietuviškų dainų esmė jai ne svetima. Ji neieško efektų kompozicijos ritmo tampyme. Tik retkarčiais ji krescenduoja ir dekrescenduoja (stiprina ir silpnina) choro dainavimą ten, kur kompozitoriaus nenurodyta. Bet ji gerai žino, kur tas efektinga, dėl to tas žymiai pagražina, o ne gadina kompoziciją.

Pėbė.

Nacių bundo vadas išleistas už $50,000 užstatą

Vietinių nacių bundo vadas Fritz Kuhn, kuris buvo autoritetų sulaikytas, kaip pavojingas valstybei asmuo, šiomis dienomis paleistas už $50,000 užstatą. Pinigus tam užstatui, pasak pačio Kuhn, jo pasekėjai naciai surinko aukomis iš bundo narių. Kai kurie nariai aukojo tam tikslui 50c., o buvo ir tokių, kurie aukojo daugiau kaip $3,000.

Sekmadienį New Jersey nacių stovykloje "Nordland" Kuhn paklausė savo pasekėjų ar jis kada nors įsakęs ar pataręs svo nariams šnipinėti svetimos valstybės naudai. Visi nariai atsakė, kad ne.

Ta proga Kuhn pareiškė, kad jeigu jis būtų kaltas prieš Amerikos įstatymus, tai jis dabar galėtų lengvai pabėgti, tačiau jam Amerikoje, esą, geriau gyventi, negu Vokietijoje, ar bet kur kitur.

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET,
TEL.: EVERGREEN 8-7179

Namų savininkų susirinkimas

Didžiojo New Yorko lietuvių namų savininkų organizacijos svarbus susirinkimas įvyks šį penktadienį, spalių 13 d. 8 val. vakare, grab. Shalins-Šalinsko įstaigoj, 84-02 Jamaica linijos traukiniu važiuojant).

Adv. Cl. Vokietaitis ir kiti kalbėtojai patieks svarbių pranešimų ir nurodys aktualiuosius šių dienų namų savininkų uždavinius. Ne nariai namų savininkai taipgi yra kviečiami atsilankyti ir prisidėti prie organizuoto veikimo. Narystės mokesčiai yra labai maži, bet priklausyti prie organizacijos yra labai svarbu ir reikalinga kiekvienam namų savininkui.

Susirinkimas prasidės punktualiai, tad prašome nesivėluoti.

Valdyba.

Skaitykit Vienybę

"DIRVA"
Tautinis savaitinis laikraštis
eina 23-ti metai
Redaguoja žinomas rašytojas
K. S. KARPIUS

Prenumerata metams:
Amerikoje ____ $2.00.
Pusei metų ____ $1.00.

Ekstra: kurie vasaros metu išsirašys DIRVĄ, už $2.00 gaus per 15 mėnesių.
Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

Adresuokite:
"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

KADA JŪS DAUG VALGOT! GERIAT! RŪKOT!
PAŠALINA SKAUSMĄ VIDURIUOSE
GREIT BLAIVINA

Parduodama Baruose ir Restauracijose
COSSACK PRODUCTS
237 West 69th Street
New York City
Tel.: TRafalgar 4-3070

Nuostoliai cigaretų prekybininkams

Šiomis dienomis cigaretų prekybos urmo sandėlių administracija pranešė spaudai, kad New Yorke žmonės vėliausiu laiku perka apie 50 procentų mažiau cigaretų, negu pirkdavo pirm naujų mokesčių įvedimo. Tas, esą, yra labai nuostolinga New Yorko prekybininkams, ir jeigu toliau užsitęs, tai daugybė tabako ir cigaretų prekybininkų turės visai užsidaryti.

Dėl to prašoma miesto ir valstybės valdžių sumažinti dabartinius mokesčius ant cigaretų.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL
Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus.
Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
savininkas
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Tel. Market 3-5357
Michael Akialis, Jr.
Laidotuvių Direktorius
195 Adams St., Newark, N.J.

Geriausia Vieta Pirkti
LIKERIUS
Didžiausia, Geriausia ir Atsakomingiausia Likerių Krautuvė Brooklyne Yra
Manhattan Liquor Store
Tikrai žinokit, kad perkant sau vynus ir likerius reikia pirkti patinkamoj krautuvėj.
MANHATTAN LIQUOR STORE
264 Grand St., B'klyn, N. Y.
(kampas Roebling St.)
Tel.: EVergr. 7-1648 License No. L-886

Gautas didelis siuntinys iš Lietuvos skanių saldainių.
Kokybė gana aukšta. Pasirinkimas įvairių rūšių.
Kainos nebrangios.
Vietiniai ir toliau gyvenantieji norinti įsigyti lietuviškų saldainių kreipkitės į
LIETUVIŲ SALDAINIŲ KRAUTUVĘ
Juozas Ginkus, savininkas
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
SVEIKATA LAIMĖ
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūslės skausmai? Rūkštis vidurinose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4-TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS
T. Fred Lefevre—*Manager*
54-41—72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
TEL. NEWTON 9-4464

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(ŠALINSKAS)
Vestie E. Davis, *Licensed Mgr.*
84-02 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
Tel. Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783 Night HAvemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR DRAMBLIŲ MEDŽIOTOJAI

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

44.—Kareivių išvestas į gatvę Tarzanas ūmai suprato, kas jam rengiama. Į aikštę rinkosi viršininkai ir kareiviai. Atvažiavo karaliaus vežimas, dviejų liūtų traukiamas. Be to, sargai atvedė ant pavadžio didelį laukinį liūtą, kuris spardėsi ir stengėsi išsiveržti iš keturių sargų.

Visą šį vaizdą Tarzanas buvo matęs ir pirmiau, kuomet jis buvo karalienės nelaisvėje. Dabar jį atiduos sudraskyti karaliaus liūtui. Nors pereitą kartą Tarzanui ir pasisekė išsprukti iš karalienės liūto nasrų, dabar buvo maža vilties sulaukti tokio pat stebūklo. Bet jis vis nesijaudino.

Tarzaną saugojo dvidešimts kareivių. Buvo aišku, kad jie žino jo jėgą ir gudrumą. Net nepasitikėjo nei savo durklams: netrukus jie pririšo Tarzaną grandinėmis prie karaliaus vežimo ir visa procesija leidosi link auksinio tilto, kuris vedė į baisųjį liūtų lauką, ar aikštę.

Plačioje aikštėje procesija sustojo. Kareiviai su atstatytais iešmais sustojo dviem eilėm vieni prieš kitus. Tų eilių tarpu Tarzanas turės bėgti vejamas paleisto liūto, tyčiomis išmokyto pagauti ir sudraskyti bėgančius belaisvius. Toks buvo mėgiamiausias paprotys žudyti belaisvius.

Kas bus toliau—žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje